

POŠTNI GLASNIK

Stanovsko in strokovno glasilo „Zveze poštних organizacij za Slovenijo v Ljubljani“.

Izhaja 1. in 15. v mesecu. — Cena 15 dinarjev na leto.
Naročnina se vnaprej plačuje. — Oglasi po dogovoru
Poštšina plačana v gotovini.

Rokopise na uredništvo „Poštnega Glasnika“ v Ljubljani.
Reklamacije, oglase in drugo pa na upravništvo lista.
Rokopisi se ne vračajo

Letnik II.

V Ljubljani, dne 15. julija 1922.

14. številka.

Poslopie poštne ravnateljstva.

Dne 16. maja t. l. je priredilo umetnostno zgodovinsko društvo javno predavanje na Sv. Jakoba trgu, v cerkvi, ki je posvečena istemu svetniku, in v prostorih poštne ravnateljstva. Predavala sta gg. monsignor Viktor Steska in Ante Gaber.

Iz obeh govorov posnemamo samo ona mesta, v katerih se je govorilo o prostoru, na katerem stoji danes takozvana Virantova hiša in o zidanju ter prizidkih te hiše. Kjer je danes zgoraj omenjeni trg s cerkvijo, šolo in Virantovo hišo, tam je bil nekaj velik samostan jezuitskega reda, ki ga je razpustil papež za časa Marije Terezije. Leta 1774 je izbruhnil velik požar, ki je upepelil mnogo hiš na obeh straneh Ljubljane in samostansko poslopje.

Za časa razpusta je živel v samostanu učeni jezuit Gabrijel Gruber. Ta mož je sezidal poslopje, v katerem je danes nameščeno pošto ravnateljstvo za Slovenijo. Ako hočemo prav razumeti delo, ki ga je dovršil, potem moramo najprej spoznati globokega misleca in njegove boje.

Gabrijel Gruber je bil rojen leta 1740 na Dunaju kot sin imovitih staršev. Za časa razpusta jezuitskega reda po papežu je podučeval kot profesor na jezuitski gimnaziji v Ljubljani in vodil z bratom Tobijem osuševanje Barja. Bil je tudi plovbeni ravnatelj (Navigationdirektor) in je nadziral plovo po kranjskih rekah in regulacijska dela. Vedel je, da se da Barje osušiti le, če se bo voda hitreje odvajala po Ljubljani. V to svrhu je začel kopati globok kanal med Golovcem in gradom, ki nosi njegovo ime. Pri teh delih je imel velike neprilike, na katere pri sestavi proračuna niti mislil ni. Ilovnata zemlja je pritiskala z Golovca in Grada ter mu zasipavala kanal. Narastla voda je podrla jez in uničila dela. Kameniti karlovski most, ki ga je začel graditi leta 1773, je sam veljal toliko, kolikor je mislil, da bo veljalo vse delo. Vsled neprilik zaradi prekoračenega proračuna je leta 1784 pobegnil v Rusijo. Tu je bil telesni zdravnik carja Pavla I. in je imel s posredovanjem carjeve prijateljice Jekaterine Nelidove dobrodejen vpliv na carja in takratne ruske razmere. Jekaterina Nelidova je baje postala celo katoličanka. Gruber je bil velikopotezen in je skušal združiti katolicizem s pravoslavljem. Končno je postal general jezuitskega reda za Rusijo, Napolitansko, Anglijo, Irsko in Ameriko, to je za več držav, ki jezuitskega reda kljub papeževi odločitvi niso razgnale. Umrl je l. 1805. Istočasno z Gruberjem je živel v svoji palači na drugi strani Ljubljane znani mecen baron Cojz. V njegovi hiši se je zbiral cvet takratnega razumnštva in je čudno, da med obiskovalci njegove palače ni omenjen Gruber.

Domnevamo lahko, da je imel Cojz, ki se je pečal skoraj z vsemi vedami, in je skušal povsod svoje na-

ziranje uveljaviti, kake posebne, lastne načrte za osuševanje Barja in je prišel zaradi tega v navzkrižje z Gruberjem.

Preidimo po tem uvodu k zidavi Virantove hiše.

Po požaru, ki je uničil jezuitski samostan, ni imel Gruber poslopja, da bi poučeval mladino in je sklenil sezidati lastno šolo. Prostor je kupil leta 1775 za 1500 goldinarjev. Do leta 1781 je postavil hišo, kakršna je danes, in je v njej nastanil akademijo, ki jo je ustanovila kmetijska družba v svrhu mehaničnih in hidravličnih študij. To je bila nekaka tehnika, na katero so se sprejemali obrtniki in umetniki.

Hiša je bila zidana v stilu Ludovika XVI. v takozvanem »Zopf-stilu« ali poznem rokoko. Okraski na zunanji strani hiše nad okni preidejo v kite (»cofe«), ki vise navzdol. Notranjost je okrašena večinoma s stukatur, razen nekaterih sob, ki niso dovršene in so ostale brez okraskov. Te sobe je gotovo nameraval slikati in je zaradi tega opustil šuko. To nam posebno dokazujejo lepe, velike sobe, ki leže ravno na vogalu hiše, in ki imajo popolnoma gole stene. Posebno pozornost je posvetil krasnemu ovalnemu stopnišču. Ozaljšal je vsega bogato s šuko ter postavil v drugem nadstropju vrh ovala urno. Obok nad stopniščem in pa kapelico je poslikal slavni Johann Martin Schmidt, doma iz okolice Kremza na Donavi in zaradi tega kratko imenovan Kremferschmidt. To je bil takrat eden največjih umetnikov slikarjev v Srednji Evropi. Velike umetnine v Velesovem in Gornjem Gradu so njegovo delo. Slika kupole, ki se razpenja nad stopniščem, kaže alegorijo mehanike in astronomije. Ob strani so emblemi kopne zemlje in morja. Te slike Kremferschmidt ni popolnoma izdelal, ampak jo je dokončal leta 1786 Andrej Herlein, ki ga tudi prištevamo k velikim domačim umetnikom. Nad vse lepa je mala kapelica v prvem nadstropju. Cela je obložena z umetnim mramorjem in okrašena s šuko. Delo so izvrševali posebni delavci, ki so se imenovali marbolierji in štukaterji. Slike so oljate na šuko in ne, kakor se je doslej mislilo, fresko. Hrastova vrata kapelice so umetno rezljana in oplešana z zlatom. Kapelica je velike umetniške vrednosti.

Vse poslopje je solidno zidano. Hrastova vrata in velika okna so še iz dobe Gruberja ter bodo držala še kako stoletje. Sobe so parketirane in je v nekaterih še stari parket. V prvem in drugem nadstropju teče po sredi hiše šest in pol metra dolg tunel, iz katerega so se kurile peči in v katerega je odhajal dim. Sredina hiše se je zaradi tega ogrela in tvorila nekako centralno kurjavo. Peči ni več prvotnih. Hiša je večkrat menjala lastnike. Po begu Gruberja v Rusijo je bilo vse njegovo premoženje prodano na javni dražbi. Hišo je kupil za 5000 goldinarjev grof Stampfer ter jo l. 1786 prodal višjemu poštnemu oskrbniku Jakobu plemenitemu Vischer. Torej pred približno 140 leti je prišla

hiša prvič v nekako zvezo s pošto. Leta 1789 je prišlo poslopje v last rodbine barona Rastern, ki jo je prodala leta 1840 Antonu Virantu. Do tega lastnika je ostalo vse pri starem in se ni nič ne prezidavalo ne prizidavalo. Podjetnemu hotelirju Virantu pa ni poslopje zadostovalo in je na Sv. Jakoba trgu prizidal veliko dvonadstropno hišo, v kateri je izvrševal gostilniško in hotelsko obrt. Po njem se hiša imenuje še danes. S prizidavo ni ničesar pokvaril, ker je delal enostavno in z okusom. Seveda nima nova zgradba prav nobene umetniške vrednosti.

Za Virantom so se lastniki še štirikrat menjali in sicer leta 1864 družina Polaj, leta 1880 Lenče z Laverce, leta 1887 Kranjska hranilnica in lansko leto erar, ki je kupil hišo, da se v njej namesti poštno ravnateljstvo za Slovenijo.

Hiša je še danes z estetskega stališča najlepše poslopje te dobe v Sloveniji.

Prvi lastnik je pobegnil v Rusijo, sedanjí lastnik je preskrbel službo mnogim ubeglim Rusom.

K poslopiju spada še lep, senčnat vrt, ki ga je Gruber prodal s pogojem, da se ne sme zazidati, ker se je ženjalni mož bal, da bi kaka »kasarna« brez umetniške vrednosti zasenčila njegovo lepo delo in mu ne odvzemala luči in zraka. Vrt je kupil eden poznejših lastnikov zopet nazaj in nosi danes — kakor hiša — ime podjetnega Viranta.

—O.—

Strokovni del.

Erarni in razredni uradi.

Društvo poštних uradnikov in uradnic je v 7. točki svoje resolucije z dne 9. aprila 1922 zahtevalo, da naj ostane upravnik razredne pošte na svojem mestu, če postane ta urad eraren.

Mnogo se je že debatiralo o tem, in pogosto se je čula opazka: »Zakaj pa bi to ne bilo opravičeno, saj urad ostane na isti višini, le ena ali dve tiskovini se spremenita.

Vsi ti zagovorniki so mislili le na eno pošto, še bolj pa le na eno osebo, in to je bil upravnik erariziranega urada. Ni pa jim bilo za splošnost. Ne. In če bodo to trdili tisti, ki so za resolucijo glasovali, potem bodo še bolj dokazali, da jim ni bilo za stvar, ampak slučajno za eno osebo. Ko bi pri zasedanju kakega urada odločevala protekcija in osebna ambicija in bi se prezirali vsi še vedno obstoječi predpisi, potem bi človek mislil, da so take resolucije umestne. Dokler pa se trga uradništvo za to, da se nam vsaj pridobljene pravice ne iztrgajo kar čez noč iz rok, dotlej bi morali stati vsi nameščenci na stališču, da skupno branimo priznana prava.

Pravico voditeljskih mest erarnih pošt imajo po še veljavnih predpisih le pragmatični uradniki, ki so napravili voditeljski izpit. Tudi vbodoče moramo zahtevati za uradnike na vodilnih mestih izpite. V teh teoretičnih preizkušnjah ne vidim nikakih sekatur, kakor mislijo nekateri, ki trde, da so že z delom dokazali svojo sposobnost za tako mesto. Kdor samega sebe tako ocenjuje, temu se ni treba bati, da bi tudi teoretično ne dokazal svoje sposobnosti. Če pozna delo v praksi, mu te prakse ne bo težko opisati.

Razlika erarnih razrednih pošt ni bila ta, da so se ti uradi nekoliko drugače upravljali, pač pa je bila glavna razlika med temi zavodi ta, da se je vzgajal v erarnih uradih naraščaj za poštno stroko s čim večjo naobrazbo. Človeku z večjo naobrazbo lahko naprtiš v teoretični izobrazbi večje breme predpisov. Predelal jih bo in se tudi okoristil z njimi, medtem ko bi drugi morda

onemogel. Nečem trditi s tem, da je inteligenca odvisna od šole — ne — ampak šola jo usposablja. Ta naraščaj pragmatičnega uradništva ima le malo voditeljskih mest in še ta mesta naj zasedejo uradniki, ki niso izpolnili niti enega pogoja, ki so predpisani za voditelje erarnih uradov.

Ko je pred leti dobil pragmatičen uradnik razredno pošto, je bilo polno krika. In gotovo se to ni zgodilo zato, ker bi bil dotičnik nesposoben. Ne, ampak zato, ker ni bil iz njihovih vrst in ker bi to mesto moral dobiti njihov tovariš. Toda niti na misel jim ni prišlo, da bi zahtevali v tedanji eri, da naj vodje razrednih pošt ostanejo vodje urada, če se njihov urad erarizira. Seveda, takrat je bilo drugače — danes je to dovoljeno. Zahtevaj mnogo, da nekaj dobiš — je marsikomu geslo. Pa prav to ni. Zahtevaj kar smeš upravičeno zahtevati. Povsod se poudarja, da je treba bolj izšolanega materiala. To velja tudi za našo stroko. Danes moramo zahtevati čim večjo predizobrazbo. Ni treba, da ima vsak uslužbenec visoko šolo, toda toliko lahko zahtevamo, kar je že v preteklosti zahtevala naša uprava od uradništva. Kdor pa misli, da so šola in ostali predpogoji za razna mesta nepotrebna, ta bi storil bolje, da ne sili tja, kjer se že davno govori, da moramo zahtevati čim večjo šolsko naobrazbo. Maturantsko društvo bo zahtevalo popolno srednjo šolo za pragmatično uradništvo, pa to ne zato, da si ohrani pravice, ampak v svesti, da s takim uradništvom koristi stroki in službi.

Neopravičene zahteve posameznikov ali organizacij, ki bi si hotele z resolucijami pridobiti, kar smo si morali drugi priboriti s šolo in z izpiti, bomo vedno zavrnili.

Mednarodna brzojavna tekma.

Iz Milana smo sprejeli od »Istituto gare nazionali ed internazionali« tale dopis:

Dragi tovariši! Prvi mednarodni kongres P. T. T. v Milanu je sklenil, da bo drugi kongres leta 1922 v Berlinu. V zvezi s to manifestacijo se je nemško ministrstvo za pošto in brzojav odločilo, da priredi od 17. do 22. avgusta 1922 v Berlinu **mednarodno tekmo iz praktičnega brzojavljanja**, kakršna je že bila v Comu leta 1899 in v Turinu leta 1911.

Ta prireditve ima namen, da vzbudi plemenito in koristno tekmovalstvo vseh brzojavnih nameščencev in da jih sili k izpopolnjevanju v aparatni službi. Udeležiti se je lahko telegrafisti vseh uprav in družb, ki so vpisane v mednarodno brzojavno zvezo, pa tudi telegrafisti drugih večjih uprav in privatnih družb.

Pri tekmi se bo dajalo in jemalo na aparatih: Morse, Hughes, Baudot, Siemens, Wheatstone in na brezžičnem brzojavu, in sicer individualno ali pa med zastopniki uprav in družb.

O poskušnjah bo razsojalo po posebnem pravilniku razsodišče, v katerem bodo pravično zastopane tuje uprave.

Razsodišče bo imelo na razpolago številne denarne nagrade, s katerimi bo obdarovalo zmagovalce pri poskušnjah in katerih seznam se pozneje objavi.

Razentega se hkrati s tekmo priredi tudi strokovna razstava.

Našemu uradu za narodne in mednarodne tekme v praktičnem brzojavljanju je čast, da vas v sporazumu z Nemškim poštnim uradniškim društvom in z Internacionalno PTT naprosi, da svoje tovariše prav gotovo obvestite o tej tekmi.

Pripominjamo, da bi nam bilo še prav posebno ljubo, če bi vaše udruženje pristopilo k tej brzojavni zvezi, katere namen je, da še bolj utrdi vezi dobrega prijateljstva med brzojavnim osebjem vsega sveta.

Pričakujemo, da nam sporočite svojo odločitev, za katero upamo, da bo ugodna in vam pošljamo prijateljske pozdrave.

Tajnik.

Razen tega pa smo prejeli od Nemškega poštne uradniškega društva dopis, ki vsebuje vse natančne pogoje za tekmovanje. Ker je nekoliko preobširen in ker nam v potrebnih obrisih zadostuje milanski dopis, ga ne priobčimo. Če bi se pa kateri izmed tovarišev za to tekmo zanimal, naj se obrne do podpisanega, ki mu z veseljem razloži vse podrobnosti.

Dasi imamo tudi pri nas mnogo dobrih telegrafistov, vendar dvomim, da bi se kdo te tekme udeležil. Naše gnotne razmere so preslabe. Lepo bi pa bilo, če bi naša uprava izbrala vsaj najboljšega telegrafista in bi ga poslala v Berlin na svoje stroške. Dokler se svetu ne pokažemo, tudi med svetom nič prav dosti veljati ne moremo.

Tavzes.

Povprečnina.

Povprečnina je bila v mirnem času povprečno odmerjena odškodnina za stroške, ki jih imajo uradni predstojniki za vzdrževanje uradnih pisarn in delno obratnih potrebščin. Ta odškodnina je bila odmerjena povprečno tako, da so se pri primernem gospodarstvu v normalnih razmerah lahko krili povsod vsi tozadevni izdatki.

Po izbruhu vojne, ko je začela denarna vrednost padati, se je vplivalo z raznimi odredbami na primerno zmerno dviganje blagovni cen. Po končani vojni je bilo maksimiranje cen sploh ukinjeno, med tem ko se je na ta preklicani pavšal popolnoma pozabilo.

Danes plačamo za vsako robo v primeri z predvojno ceno neverjetne zneske, vendar nam pa daje uprava mestoma isto odškodnino, ki je bila odmerjena v predvojni dobi. Predstojnikom uradov se godi velika neodpustljiva krivica. Kako naj danes predstojnik pokriva v takem položaju stroške za naprave občega interesa? Vsak razsodni človek mora vendar priznati, da današnji osebni prejemki državnih nameščencev krijejo le komaj stroške za zelo, zelo skromno in pičlo hrano. Da je prejetje darov prepovedano, ve vsakdo. Po bivših načelih je bilo to celo poniževalno, danes pa baje tudi ne vpliva blagodejno na nepristransko izvrševanje službe. Odkod naj se potem jemljejo prispevki za kurjavo, razsvetljavo, stanarino itd., ko plačuje uprava nekaterim uradom mesečno 37 kron 50 v. Kdo naj doplača ostalo? — Kako dolgo bomo še nosili predstojniki tužnih razrednih uradov to breme? Ali se glede tega še do danes ni ničesar ukrenilo? Ali pričakuje kdo predvojnih gospodarskih razmer in ali naj tudi mi dotlej sipljemo v to nenasitno žrelo naše krvavo zaslužene novce?

Kdo ne uvideva krivice, ki se nam godi? Kaj bomo ukrenili?

Predstojnik.

II. kongres Internacionala osobja poštne, brzojavne in telefonskih podjetij.

Prvi tak mednarodni kongres, ki je bil v Milanu, je sklenil, da bo drugi l. 1922 v Berlinu.

Nemško uradniško društvo je dobilo nalog, da pripravi vse potrebno. Začelo je s pripravami že prav zgodaj, da bo vse ob pravem času pripravljeno in da bo udeležencem bivanje v Berlinu kar najbolj prijetno.

Kongres bo od 17. do 22. avgusta t. l.

Hkrati s to manifestacijo bo priredilo nemško poštno ministrstvo tudi tekmo, o kateri priobčujemo vabilo milanskih telegrafistov.

Ker je nas nemško uradniško društvo naknadno še zaprosilo, da bi objavili ves program te tekme, pa

tega ne moremo storiti, naj omenimo samo še nekaj podrobnosti.

Tekmovalci se bodo poskušali v tehle panogah:

a) Dajanje in jemanje na Morzovem aparatu ali na klepaču;

b) Dajanje na Hughesovem aparatu z mehničnim ali električnim izvrševalcem;

c) Dajanje na četvernem Baudotovem aparatu z magnetičnim izvrševalcem ali brez njega;

d) Prepariranje brzojavk s Siemensovim perforatorjem;

e) Prepariranje brzojavk z Weatstonovim perforatorjem;

f) Prejemanje brezžičnih brzojavk.

Med najboljše tekmece se razdele nagrade.

Nemci napravijo tudi razstavo, s katero pokažejo svetu, s čim se pečajo mimo svojih službenih opravil. Stvari, ki bodo tam razstavljene, bodo umetniškega, znanstvenega, literarnega, glasbenega značaja, dela, pomočki, fotografije, zbirke, iznajdbe itd.

Nemški tovariši so že vnaprej pripravili vse, kar je treba, da si bodo udeležniki tekme lahko ogledali vse berlinske zanimivosti, pa tudi okolico. Med zanimivostmi, ki si jih ogledajo, naj imenujemo posebno brezžično postajo v Nauenu.

Preskrbljeno je tudi za stanovanja in za hrano po zmernih cenah.

Kongres bo torej nudil priliko, da si bodo udeleženci precej razširili svoje obzorje, da bodo videli ves napredek v svoji stroki in da se bodo seveda tudi medsebojno bolje spoznali.

Naša Zveza ni član Internacionala, vabljeni pa smo tja vseeno. Če bi naša blagajna ne bila skoraj prazna, kako lepo in koristno bi bilo, če bi poslali koga tja, če že ne tekmovat, pa vsaj za opazovalca. Iz drugih dežel ne bodo poslali samo po enega.

Gospodarski in stanovski del.

Še enkrat odpravniki!

Da, že več kot leto dni smo čakali in upali, da nam odpravnikom, ubogim Lazarjem, vendar enkrat vržejo obljubljene drobtinice, a kakor vse kaže, smo se bridko varali. Članek »Odpravniki« v 11. števcu P. Gl. nam pove dovolj! Gospod dopisnik je mnenja, da so se za razpisana mesta oglasile hčerke mesarjev in trgovcev, ki jim je največ na tem, da imajo celoten pregled korespondence. Dvomim, da bi bilo to res! — Kajti prepričana sem v več slučajih, da so se odpravniške kandidatke trdno zanašale na obljubljeno reguliranje plač in so zaradi tega izrabile ugodno priliko, da dobe državno službo.

Kvalificiranim odpravnikom se daje v omenjenem članku nasvet, naj prosijo za sprejem v oficijantski stalež. In kaj naj storimo nekvalificirane odpravnice, koroške begunke, ki smo navezane edino na to — sramotno nizko — plačo? Merodajni činitelji, pojasnite nam, čemu ste obetali reguliranje plač pogodbenega osobja, a sedaj iščete prazne izgovore?! — Povejte, koliko ur na dan pa so »zaposleni« oni »visoki činovniki«, ki pridejo v urad — enkrat na mesec — po plačo ter drugi (glej članek števcu 11 P. Gl. »Justitia fundamentum regnorum«). Seveda, če izmetavate denar za trote, ki državi več škodujejo kot koristijo, potem ne preostane za one nič, ki jim to po naravnih in božjih postavah pritiče! —

Dobro vemo, da bi izpolnitev naših nad vse skromnih zahtev ne obremenila državne blagajne preobčutno; (kaj še! to je le malenkost v primeri z drugimi izdatki),

zato pričakujemo, da se boste ozirali vsaj na one, ki nimajo nobenega postranskega zaslužka, osobito pa na begunce. Gospodje, če imate še pičico sramu in poštenja, štedite pri milijonih, ne pri stotakah!

Odpravnica-begunka.

Iz kroga neuradniških kategorij poštних uslužben-
cev. — S 1. majem so nižjim kategorijam maksimirali osebne in družinske doklade in sicer za Ljubljano na 750 Din za slugo in 850 Din za poduradnika. Pri slugah znesse 420 Din osebna doklada in doklada za ženo in za enega otroka, drugi otrok pa dobi samo še 30 Din, pri poduradnikih pa 510 Din osebna doklada in doklada za ženo in enega otroka, drugi otrok pa dobi še preostanek 40 Din. Marsikdo bo rekel: Kaj pa naj storim z drugimi otroci, ali naj jih pustim od lakote umreti, naj jih pošljem beračit ali celo krast? — Ne, prijatelj, vse to je tebi javnemu nameščencu strogo prepovedano. Ako otrok berači ali krađe, da si nasiti svoj lačni želodec, je to za tebe nečastno. Lahko si zaslužiš suspenzijo in odpust iz službe. Torej kaj ti še preostane? Javni uslužbenec mora vsak čas gledati na svoj ugled in na ugled države, kateri služi, mora lepo stradati in umreti od gladu prav kakor vojak za svojo domovino. Samo to je tvoja pravica in dolžnost. Država do tebe nima nikakih dolžnosti. Še toliko te ne plača, da bi mogel za silo izhajati. Visoki državni funkcionarji samo svetujejo: glej, da kaj »zaradiš«. Gospodje, ali ste kaj premislili, kam vse to pelje našo državo? Mislim, da ne. — Ako pa ste, potem ste največji zločinci naše države in spadate pred sod. Ali gospod vojni minister kaj misli na to, da bodo vsi otroci javnih nameščencev, ki sedaj v svojih nežnih letih stradajo, sam vojni »škart materijal«, pa tudi tako požrtvovalni ne bodo za državo, ko vidijo, da imajo od nje samo revščino. Ali morete zahtevati od očeta, javnega nameščenca, patriotizma, ko vsak dan vidi, da ista država, ki zahteva od njega vsega mogočega in nemogočega požrtvovanja, plačuje po reku »beraču knof, mesarju pa groš«. Gospodje na vladi, dobro premislite, kaj delate, želodec pozna samo en zakon in ta je, da hoče jesti. Ne ustvarjajte boljše vizma in anarhije, ker to gotovo ni v korist državi, pa tudi vam ne. Gospodje, le pogledite, kam pelje vaše izvrstno gospodarstvo. V Ljubljani imamo bivšo prisilno delavnico. V tej hiši je še sedaj vzgojevališče za pokvarjeno mladino. Za vsakega teh gojencev pride skupnih stroškov okrog 58 kron na dan in te stroške plačuje ministrstvo za soc. politiko. Gospodje, ali pa mislite, da so se tisti, ki so bili že notri, kaj poboljšali? Statistika govori o malo slučajih, največ jih pride v Justično palačo v Maribor itd. Torej vam se zdi, da je to umno gospodarstvo. Namesto 20 kron na dan plačujete trikrat toliko. Res je, da je bil do sedaj poseben slučaj, če je prišel otrok javnega nameščenca v ta zavod, ali pri teh razmerah kot so sedaj, mislim, da se bodo pač ti slučaji množili. Do sedaj so nižji državni nameščenci ne dobro, ali vsaj za silo izhajali, svoje otroke so dobro vzgajali, zdaj pa je to nemogoče. Oče nima denarja, otrok pa ne kruha. Ako je pa otrok lačen kruha, lahko vzame, kjer ga vidi. Iz malega pa raste veliko in kandidat za prisilno delavnico je tukaj. Država, ki nisi hotela dati svojemu uslužbencu toliko plače, da bi mogel pošteno preživeti svojo rodbino, imaš tukaj namesto poštenega člana človeške družbe tatu, razbojnika, ubijalca in prevratnika, katerega si si sama vzgojila s svojim slabim sistemom. Gospodje na vladi, ali mislite kaj na to?

Razne vesti.

Zahvala! Vsem, ki so mi v najtežjem času pomagali, najsrčnejša hvala! Rezika Verdnik, vdova.

Zahvala! Podpisana se najpristrčneje zahvaljuje vsem, posebno centrali poštних in brzojavnih uslužbencev v Ljubljani, podružnici v Celju, g. poštarju Alojzu Hrašovcu in vsem, ki so mi priskočili v tako izdatni meri z denarno podporo na pomoč. — Ana Fuger, vdova po sel. pošt. sl., Velenje, Štajersko.

Opozorilo. Zadnji številki smo priložili položnice za poravnavo naročnine za drugo polletje. — Večina tovarišev je že storilo svojo dolžnost, vendar je še nekaj takih, ki tega še niso storili, ampak so celo na zastanku za prvo polletje. — Prosimo natančnosti in točnosti. Plaćati mora vsakdo, ki je list naročil, ker smo s tem računali in bi bila drugače izguba, posebno še glede na draginjo pri tisku.

Namesto zboljšanja naših plač — zopet 10% odtegijaji za potrošačko zadrugo! — To je najnovejša vest iz Beograda, ki je žal preresnična. Finančni minister je že izdal tozadevni ukaz vsem podrejenim uradom. Naše plače so torej še previsoke in hočeš nočeš, plačuj skozi 5 let po 10% od svoje plače v nenasitno žrelo beogradskih zadrugarjev, ki naš denar brez kontrole zapravljajo in ki nimajo nikoli zadosti. Mislili smo v začetku leta, da smo to nadlego odpravili, a varali smo se. V najtežjih časih prihaja udarec za udarcem in državni nameščenec je popolnoma miren, kakor bi mu ničesar ne manjkalo. Zgenimo se vendar in spregovorimo jasno besedo, da jo bodo gospodje dobro razumeli. »Mi ali vi! — Pričnimo vendar že enkrat — pa prav vsi in prav resno. — Organizacije, zgenite se!

Pragmatika.

To je ona točka, v katero bulimo svoj pogled in od katere čakamo rešitve. Že dolgo, dolgo je na vidiku, tako dolgo že, da skoro pozabimo, kakšna je v izdelanem predlogu.

Iz kako različnih vzrokov jo tako željno pričakujemo! Naši starejši tovariši bi se tako radi odpohili od dolgega potovanja po uradniški mizeriji, ki je posebno v zadnjih letih dosegla svoj višek. Ko dobe garancije v roke, pojdejo v pokoj. Drugi, ki ostanemo še naprej vpreženi v voz nehvaležnega gospodarja, pa jo čakamo največ iz dveh vzrokov. Prvi je v sedanjih razmerah veliko manjši od drugega. Zadnji čas je že, da dobimo zakon, ki bo za vse naše pokrajine enoten in pa, da dobimo sploh zakon, na katerega se bomo lahko s sigurnostjo opirali. S pragmatiko bo vsaj prenehalo kolebanje med avstrijsko službeno pragmatiko in različnimi drugimi zakoni.

Na drugi strani pa pritiskamo, da se pragmatika hitro izvede, ker smo trdno uverjeni, da se z njo izboljša tudi sedanji mizerni gmotni položaj. V predlogu zakona so označene precej večje osnovne plače, zraven njih pa tudi nove položajne plače. Kaj bo pa z draginjskimi dokladami? Če bi nam vlada hotela vsaj nekoliko pomagati, bi ostale sedanje doklade neizpremenjene. Utegne se pa nam zgoditi, da jih nam ukine ali pa občutno zmanjša, tako da bo ves naš up zastoj. In prav na to točko bodo morale organizacije paziti. Veliko premalo se gibljemo in veliko premalo vpijemo, zato bi se človek nič kaj ne čudil, če bomo zopet razo-

čarani. Vsak stan, ki hoče v teh dezolantnih finančnih razmerah kaj doseči, mora svojo revščino zmerom in povsod obesiti na veliki zvon. Hišni posestniki, ki menda še niso bednejši ko mi, imajo baje že zatrdilo, da bodo nam z novim letom lahko zvišali najemnino, pa ne za 20%, ampak kar za 200% do 300%. Proti vsem takim nameram moramo najenergičneje protestirati, dokler nam država ne zjamči, da se zvišajo tudi naši prejemki takim visokim najemninam in drugim rastočim cenam primerno. Če draginji ni mogoče zajezi pot, ne gre drugače.

Naš predsednik je sedaj na kongresu v Beogradu, kamor so poslali vsi naši obupani in sestradani tovariši svoje delegate. Upajmo, da govore na tem kongresu v prvi vrsti o najenergičnejših korakih, ki jih nam je treba napraviti, da se nam sedanji nevzdržni položaj že vendar enkrat zboljša.

V zadnjem Našem glasu stoka nekdo, da hodijo policijski nameščenci ob prostem času žagati, če hočejo, da sploh še žive. Pravi, da je to sramotno. Jaz pa pravim samo, da to ni prav. Tisti naši ljudje, ki si še lahko pomagajo na ta ali oni način, niso na najslabšem, pomislimo pa na vse druge, ki so že tako izčrpani, da po službi niso prav za nobeno rabo več. Zaradi tistih moramo zahtevati, da nas država plača, da bomo lahko živeli, in še več, da pridemo zopet do prejšnje moči in polagoma tudi do prejšnjega ugleda in ponosa, ki je popolnoma izginil.

Odgovorni urednik: Ivan Benčan, Ljubljana.

Izdaja „Zveza poštne organizacij za Slovenijo“ v Ljubljani.

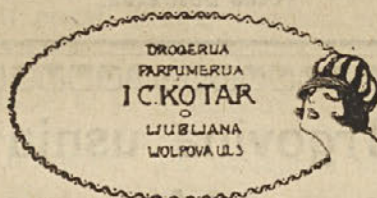
Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI R. Z. Z O. J.

(2) sedaj poleg nunske cerkve,

l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi cesti poleg hotela „Union“. — Hranilne vloge se obrestujejo po 5%, brez odbitka rentnega in invalidskega davka. — Vloge v tekočem računu se obrestujejo po 4 1/2%. — Hranilne vloge vezane na dobo četrta leta po 5 1/4%, na dobo pol leta po 5 1/2%.

(41)

P. Škafar, Rimska c. 11

Vulkaniziranje gumij za avtomobile, motorje in kolesa.

Kupite najceneje pri
(23) tvrdki

Žepne,
stenske,
nihalne,
kuhinjske
ure,
budičke,
zlatnino
in
srebrnino

poročne prstane.

Jugoslovanska banka d. d. menjalnica v Ljubljani. Kolodvorska ulica šte. 26.

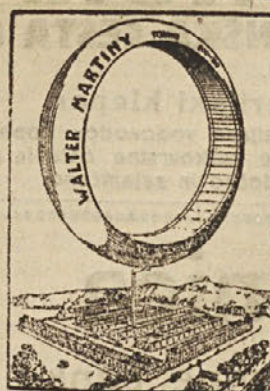
Deln. glavn. K 200,000.000.

Rezerve K 50,000.000.

Centrala v Osijeku.

Podružnice: Beograd, Brod na Savi, Crikvenica, Karlovac, Novi Sad, Osijek, Subotica, Varaždin, Vukovar, Zagreb, New York.

Kupuje in prodaja devize in valute najkulantneje. — Obrestuje vloge na hranilne knjižice in na tekoči račun po najvišji obrestni meri. Telefon šte. 583.

M. Kuštrin Ljubljana

Tehniško in elektrotehniško podjetje. Trgovina z tehničnimi in elektrotehničnimi predmeti na drodno in na debelo. Velika zaloga vseh vrst gumij, kolesne in avtomobilske pneumatike. Glavno zastopstvo polnogumijastih obročev iz svetovne tovarne Walter MARTINY v Turinu. Na razpolago je hidrantska stiskalnica za demontiranje železnih in namontiranje gumijastih obročev.

Centrala:

Ljubljana,
Rimska cesta šte. 2.

Brzjavlj.: Kuštrin,
Ljubljana.

Podružnice:

Ljubljana, Dunajska cesta 20, tel. šte. 470.
Maribor, Jurčičeva ulica 9, telefonska št. 133.
Beograd, Knez Mihajlova ulica broj 3. [29]

JADRANSKA BANKA BEOGRAD.

Delniška glavica: Din 30,000.000.—

Rezerva: . . . Din 15,000.000.—

Podružnice:

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

AFILIRANI ZAVOD (24)

FRANK SAKSER STATE BANK

82 CORTLAND STREET NEW-YORK CITY.

TEODOR KORN LJUBLJANA, POLJANSKA CESTA 8.

(20)

Telefon 14.

Stavbeni in galanterijski klepar.

Pokrivač streh vsake vrste. — Upeljava vodovodov, kopalne sobe, kloseti itd. — Sprejemajo se vsakovrstna dela in poprave po nizkih cenah. Delo dobro in zajamčeno.

Menjalnica

Slovenske eskomptne banke

Ljubljana (40)

nasproti glavnega kolodvora

kupuje in prodaja devize in valute po najugodnejših dnevnih cenah.

Ima poseben borzni oddelek. Prevzema vse bančne posle.

Telefon števil. 3 in 451.

„MERA KL“

MEDIC, RAKOVČ & ZANKL

Tovarna kemičnih in rudninskih barv in lakov

Podružnica: MARIBOR. Centrala: LJUBLJANA.

Skladišče: NOVI SAD.

Ljubljana: TELEFON 64.

Brzojavi: MERA KL.

[Ljubljana: Poštni predal 120.]

Emajlni laki. Pravi firnež. Barve za pode. Priznana najboljša in zanesljiva kakovost barve za obleke, vse vrste barv, suhe in oljate, mavec (Gips), mastenec (Ferdervais), strojno olje, karbolinej, steklarski in mizarski klej, pleskarski, slikarski in zidarski čopiči, drugi v to stroko (18) spadajoči predmeti.

Tel. št. 426.

Stavbeno podjetje

Tel. št. 426.

IVAN OGRIN

(25)

Gruberjevo nabr. 8.

se priporoča za vsa stavbena dela. Cene solidne. Točna postrežba.

Trgovina usnja Anton Kunstek

Ljubljana, Ropitarjeva ulica števil. 4

priporoča svojo veliko zalogo usnja v vsaki množini.

(3)

Cene solidne in nizke.

Delniška glavica:
K 20,000.000.—

Slovenska eskomptna banka

Rezervni zakladi:
K 6,500.000.—

Podružnice: Novo mesto, Rakek, Slovenjgradec.

LJUBLJANA, Šelenburgova ulica št. 1.

Telefon št. 146, 458.

= Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje. =

Brzojavke: ESKOMPTNA.